

УКРАЇНА

ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГРИЩУК ВІКТОР КЛИМОВИЧ
УХВАЛА

21 лютого 2019 р.

Київ

6500/0/18-19

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Гришук Віктор Климович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Конюха Андрія Олександровича стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Макаренко Ірини Олександрівни,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 27 серпня 2019 року за вхідним № К-4865/0/7-19 надійшла дисциплінарна скарга Конюха А.О. стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Макаренко І.О.

На думку скаржника, зазначена суддя під час розгляду справи за позовом до відповідача про стягнення аліментів, відкривши провадження у даній цивільній справі в порядку спрощеного позовного провадження без виклику сторін, не вирішує справи по суті.

Автор скарги вважає, що у такий спосіб суддею затягується розгляд справи протягом строку, встановленого законом, у зв'язку із чим просить притягнути суддю Макаренко І.О. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя від 27 серпня 2019 року дисциплінарну скаргу Конюха І.О. передано мені для розгляду.

Частиною першою статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

Під час попередньої перевірки скарги встановлено наступне.

18 лютого 2019 року суддя Шевченківського районного суду міста Києва Макаренко І.О. постановила ухвалу у справі (провадження про залишення без руху позовної заяви до про стягнення аліментів.

Ухвалено надати строк п'ять днів для усунення зазначених в ухвалі недоліків з моменту отримання ним копії ухвали.

У випадку не виконання вимог ухвали суду позовна заява вважатиметься неподаною і буде повернута позивачу.

Суддя Шевченківського районного суду міста Києва Макаренко І.О., 22 квітня 2019 року, постановила ухвалу у справі _____, (провадження про відкриття провадження у цивільній справі за позовом _____ до _____ про стягнення аліментів в порядку спрощеного позовного провадження без виклику сторін.

17 вересня 2019 року суддя Шевченківського районного суду міста Києва Макаренко І.О. ухвалила рішення у справі _____, (провадження про відмову в повному обов'язі в задоволенні позову _____ до _____ про стягнення аліментів.

В письмовому поясненні суддя Макаренко І.О. зазначає, що 11 лютого 2019 року, вона, згідно автоматизованої системи документообігу суду, отримала у своє провадження цивільну справу за позовом. _____ до _____ про стягнення аліментів.

18 лютого 2019 року, дотримуючись норм Цивільного процесуального кодексу України (далі ЦПК України), нею відправлено запити щодо доступу до персональних даних, для отримання відомостей про реєстрацію місця проживання сторін у справі.

Ухвалою суду від 18 лютого 2019 року позовну заяву залишено без руху та надано позивачу строк для усунення зазначених в ухвалі недоліків.

22 квітня 2019 року відкрито провадження у згаданій цивільній справі в порядку спрощеного позовного провадження без виклику сторін.

3 травня 2019 року ухвала направлена сторонам, але у зв'язку з відсутністю в матеріалах справи підтвердження про вручення _____ ухвали про відкриття провадження, копія ухвали надсилалась для відповідача повторно.

З 14 травня 2019 року по 21 червня 2019 року включно, вона перебувала в основній щорічній відпустці, а з 2 по 16 вересня 2019 року вона перебувала у додатковій оплачуваній відпустці.

3 вересня 2019 року позивачем подано заяву про приєднання до матеріалів справи доказів.

17 вересня 2019 року по справі винесено рішення про відмову в задоволенні позову.

Суддя вважає, що її дії стосовно розгляду даної справи були спрямовані на завдання, які передбачені ЦПК України, а саме: своєчасне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності із законом, а також дотримання процесуальних строків.

Додатково суддя зазначає, що в період з 1 січня 2019 року по 18 вересня 2019 року у її провадженні перебувало 2560 справ і матеріалів усіх категорій, серед яких розглянуто 1532 справи і матеріали, а тому враховуючи надмірне навантаження, з її боку ніякого недбалого ставлення до службових обов'язків чи умисного порушення норм права, чи безпідставного затягування розгляду справ, не було.

З огляду на викладене, необхідно зазначити, що важливим елементом для встановлення дисциплінарним органом Вищої ради правосуддя відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків розгляду справи, тому сам лише факт можливого недотримання строку, встановленого законом для розгляду справи, не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

У своїй практиці Європейський суд з прав людини керується тим, що розумність тривалості судового провадження необхідно оцінювати у світлі обставин конкретної справи, враховуючи критерії, вироблені судом. Такими критеріями є: 1) складність справи, тобто обставини і факти, що ґрунтуються на праві (законі) і тягнуть певні юридичні наслідки; 2) поведінка заявника; 3) поведінка державних органів; 4) перевантаження судової системи; 5) значущість для заявника питання, яке перебуває на розгляді суду, або особливе становище сторони у процесі (рішення «Бараона проти Португалії»; «Хосце проти Нідерландів»; «Бухкольц проти Німеччини»; «Бочан проти України», (www.hudoc.echr.coe.int).

Під дисциплінарним проступком судді слід розуміти винне, протиправне порушення службових обов'язків, що виражаються в обмеженні або порушенні законних прав та інтересів осіб, які беруть участь у судочинстві, або перешкоджанні доступу до правосуддя, порушенні суддівських обмежень, і так само загальновизнаних моральних вимог.

Конституційний Суд України в рішенні від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001 вказав, що відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. При здійсненні правосуддя судді незалежні і підкоряються лише закону (частина перша статті 129 Конституції України). Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий.

У висновку № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів, зокрема, питання етики, несумісної поведінки та безсторонності, зазначено: для того, щоб виправдати дисциплінарне провадження, порушення має бути серйозним та кричущим.

В пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27.09.2007) вказано, що відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання дисциплінарних стягнень.

Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету

Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Вища рада правосуддя діє в межах повноважень, визначених статтею 131 Конституції України та статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», і, як орган, який вирішує питання про дисциплінарну відповідальність судді, не вправі встановлювати або оцінювати обставини справи, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, а також перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень. Виключне право перевірки законності та обґрунтованості судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством. Рішення суддів не можуть підлягати будь-якому перегляду поза межами апеляційних чи касаційних процедур. Дисциплінарна відповідальність суддів не повинна поширюватися на зміст їх рішень.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав умисної або внаслідок недбалості безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Дії судді Макаренко І.О. не вказують на вчинення нею дій, що охоплюються складом дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», або допущення нею неправомірної поведінки, спрямованої на безпідставне затягування розгляду справи.

Скарга Конюха А.О. не містить обґрунтованих відомостей щодо наявності у діях згаданої судді ознак дисциплінарного проступку з посиланням на фактичні дані (доводи, докази, свідчення тощо) в обґрунтування того, що суддя Макаренко І.О. вчинила дії, які підтверджують умисне затягування нею розгляду судової справи і є підставою її дисциплінарної відповідальності.

Частиною шостою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді.

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо: дисциплінарна скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді; дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя передбачено, що з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати — доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Одночасно роз'яснюю, що повернення скарги без розгляду не перешкоджає повторному зверненню до Вищої ради правосуддя з дисциплінарною скаргою, яка оформлена відповідно до вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 106, 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

скаргу Конюха Андрія Олександровича стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Макаренко Ірини Олександрівни залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

В.К.Гришук